

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Fakultní základní škola Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy
s rozšířenou výukou hudební výchovy**

Umělecká 850/8, 170 00 Praha 7

Identifikátor školy: 600 039 374

Termín konání inspekce: 25. listopadu – 3. prosince 2003

Čj.:	01 2400/03-2700
Signatura:	ka7zx104

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v mateřské škole a v základní škole ve výběru jazykových, společenskovedních, přírodovědných a výchovných předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v mateřské škole a v základní škole ve výběru jazykových, společenskovedních, přírodovědných a výchovných předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v mateřské škole a v základní škole ve výběru jazykových, společenskovedních, přírodovědných a výchovných předmětů vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvkovou organizací, jejími dalšími součástmi jsou mateřská škola se školní jídelnou (odloučené pracoviště U Studánky 4/851), školní družina a školní jídelna. Zřizovatelem je Městská část Praha 7, nábřeží Kpt. Jaroše 7/1000, 170 00 Praha 7. Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola*, v některých třídách s *rozšířenou výukou hudební výchovy*. V letošním školním roce vzdělává 558 žáků ve 24 třídách.

Mateřská škola (dále MŠ) je od ledna 1998 odloučeným pracovištěm Fakultní základní školy Umělecká, Praha 7. Velikostí i charakterem odpovídá předškolnímu zařízení rodinného typu. Kapacita stanovená výpisem ze sítě škol (80) nesouhlasí se současným počtem zapsaných dětí (90). Dohoda o výjimce z počtu dětí nebyla pro školní rok 2003/2004 uzavřena. Zapsané děti jsou rozděleny do čtyř tříd podle věku, v nejstarší věkové skupině je osm dětí s odloženou povinnou školní docházkou. Jedna třída má polodenní provoz, tři třídy celodenní. Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství, Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Mateřská škola

Sedmičlenný (včetně zástupkyně ředitele) pedagogický sbor splňuje až na jednu výjimku podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Kolektiv je stabilizovaný (většina učitelek má dlouholetou pedagogickou praxi), jedna učitelka je začínající. Všechny pracují na plný úvazek.

Organizační řád základní školy uvádí závazný obsah kompetencí delegovaných na zástupkyni ředitele pro mateřskou školu. Stanoví jí povinnost vést předškolní zařízení ve všech oblastech. Zástupkyně je členkou vedení školy, pravidelně se účastní jeho pracovních porad a zajišťuje přenos informací.

Organizaci provozu slouží *vnitřní řád* (určený rodičům) a *provozní řád* (vymezuje režimové požadavky a povinnosti všech pracovníků). *Informační systém* uvnitř mateřské školy vychází především z osobních kontaktů všech zaměstnanců; důležité informace se zapisují do

oběžníkového sešitu a předávají proti podpisu. Pedagogická rada svolávaná většinou dvakrát ročně, řeší především organizační otázky, metodické pouze okrajově. V tomto pojetí neposkytuje dostatečnou zpětnou vazbu pro zástupkyni ani neplní funkci poradního orgánu.

Metodické vedení se zaměřilo na uvádění začínající učitelky do praxe, ale je méně úspěšné v motivaci ostatních k *dalšímu vzdělávání*. Učitelky neprojevují odpovídající zájem o nové poznatky a o aplikaci nových forem a metod. To se odrazilo v průběhu sledovaných hospitačních vstupů. Většinou preferovaly výkon před prožitkem a ve zvolených metodách převažovaly tradiční formy a metody nad aktivizačními. Jen několik se v předcházejícím období zúčastnilo vzdělávacích akcí podle vlastního zájmu, ostatní dávají přednost samostudiu. Malá iniciativa se projevuje v oblasti plánování. Pro letošní školní rok zástupkyně doporučila učitelkám seznámit se s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání a vytvořit podle něho vlastní třídní plány, aniž by tomu předcházelo vypracování školního vzdělávacího programu pro podmínky školy.

Hospitační činnost zástupkyně nemá stanovena hodnotící kritéria a je doložitelná pouze v letošním školním roce. Výsledky hospitační činnosti se však dále nevyužívají ke zkvalitnění pedagogické práce. Roční plán deklaruje pravidelnou evaluaci, v současné době ji učitelky provádějí na úrovni třídy.

Personální podmínky mateřské školy jsou dobré.

Základní škola

Hodnocení personálních podmínek základní školy se vztahuje pouze k předmětům výslovně jmenovaným v kapitole inspekční zprávy o průběhu a výsledcích vzdělávání.

Personální podmínky v základní škole ve sledovaných předmětech dle vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců

Název předmětu	Počet vyučujících učitelů				
	OPZ	OZ	PZ	N	Σ
Český jazyk v 1. – 5. r.	7	0	1	4	12
Český jazyk a literatura	2	0	1	1	4
Matematika v 1. – 5. r.	6	0	1	5	12
Matematika v 6. – 9. r.	3	0	0	0	3
Vlastivěda	1	0	0	1	2
Dějepis	2	0	1	1	4
Občanská výchova	1	0	1	0	2
Přírodopis	2	0	1	0	3
Chemie	1	0	0	0	1
Rodinná výchova	1	0	0	1	2
Praktické činnosti	1	0	5	0	6
Přírodověda	2	0	0	1	3
Hudební výchova a sborový zpěv v 1. – 5. r.	6	1	1	3	11
Hudební výchova a sborový zpěv v 6. – 9. r.	1	1	0	1	3
Domácnost – volitelný předmět	1	0	0	0	1

OPZ - odborná a pedagogická způsobilost, OZ - odborná způsobilost, PZ - pedagogická způsobilost, N - bez odborné a pedagogické způsobilosti

Učitelství sbor základní školy je stabilizovaný, z hlediska věkové struktury vyrovnaný a jsou v něm zastoupeni v nezanedbatelné míře i muži. Při stanovení úvazku jednotlivých učitelů využívá škola, ale ne vždy optimálně možností pedagogických pracovníků, které se jí podařilo získat.

Organizační zajištění činnosti a provozu školy vychází z *organizačního řádu*, který určuje kompetence jednotlivých pracovníků a vytváří podmínky k řízení školy. Jeho součástí je *organizační struktura*, která není ve vymezení kompetencí jednoznačná. Na organizační řád navazují četné další interní dokumenty, které souvisejí s provozem školy (např. provozní řády učeben, podrobně zpracované pracovní náplně pracovníků, přidělení funkcí – kabinety, metodické orgány). Na své dva zástupce přenesl ředitel školy podstatnou část kompetencí v oblasti pedagogického řízení školy. Statutárním zástupcem je zástupkyně pro první stupeň, zástupce pro druhý stupeň je ve své funkci prvním rokem. Různé úkoly řeší ředitel s tzv. rozšířeným vedením školy, ve kterém jsou kromě obou zástupců i zástupkyně pro mateřskou školu, vedoucí vychovatelka, vedoucí školní jídelny, výchovná poradkyně a školník.

Metodické orgány jsou na prvním stupni ustavené podle ročníků, na druhém stupni většinou pro skupiny předmětů, někdy jsou dále členěny na sekce či úseky. Jejich součinnost je, zejména na druhém stupni (matematika), spíše formální, a to nejen v oblasti společného plánování učiva. Většinou se zabývají organizováním pedagogického procesu v konkrétních podmínkách školy (výběr učebnic, vedení sešitů, tvorba tematických plánů, mezipředmětové vztahy, klasifikace). Rezervy existují v plánování výuky, ve spolupráci pedagogů v oblasti užívání efektivních metod a forem práce nebo účelného využívání pomůcek. Kompetence poradních orgánů nejsou jednoznačně formulované a jejich činnost je spíše neformální. Komise pro některé předměty nepracují soustavně (např. praktické činnosti).

Záznamy pedagogické rady (tzv. Usnesení) se týkají především hodnocení prospěchu a chování žáků, částečně i organizačních a provozních záležitostí, méně již další pedagogické problematiky (chybí např. výměna zkušeností, mezipředmětové souvislosti). Na jednání pedagogické rady obvykle navazuje provozní porada.

Přenos informací směrem k zaměstnancům je zajišťován obvyklým, tradičním způsobem při pedagogických a provozních poradách, prostřednictvím metodických orgánů nebo členů rozšířeného vedení školy, aktuálními plány zveřejňovanými na nástěnkách, případně školním rozhlasem. Jak vyplývá zejména z interní dokumentace školy, mají všichni pracovníci potřebné informace v úplnosti a včas.

Personální podmínky základní školy jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Mateřská škola

Historická budova z roku 1902 sloužila původně jako opatrovna. Interiér je částečně přizpůsoben potřebám provozu, přesto jsou nevyhovující podmínky pro organizaci stravování, kdy se jídlo z kuchyně v přízemí budovy vynáší do dvou tříd v prvním poschodí. Ani prostorové podmínky nejsou zcela ideální. K pobytu a činností dětí (včetně podávání jídla a odpočinku v odpoledních hodinách) využívá každé oddělení třídu, která zároveň slouží jako herna. Modernizace prostředí probíhá pomalu. V předcházejícím období se podařilo vyměnit podlahovou krytinu v jedné třídě (v ostatních třech jsou podlahové krytiny včetně kobereců

opotřebovány). Nové stolky a židličky pro děti ve všech třídách odpovídají jejich věku, nové jsou i některé herní prvky. Ostatní doposud funkční nábytek ve třídách je původní. Uvolněnou víceúčelovou místnost v přízemí učitelky využívají převážně ke cvičení. Bylo rekonstruováno sociální zařízení v přízemí i v celé budově. Pro pobyt dětí venku slouží přilehlá školní zahrada.

Množství hraček je vzhledem k počtu zapsaných dětí postačující, jsou umístěny v uzavřených skříňkách, ale i v otevřených kontejnerech, což zlepšuje jejich dostupnost a děti motivuje. Avšak současných moderních didaktických hraček má škola nedostatek. Ve všech třídách je základní zásoba dětských knih, centrální knihovna je umístěna na chodbě, podobně jako sklad pomůcek. Dokupování hraček a pomůcek se provádí podle finančních možností. Využívání pomůcek zástupkyně v hospitační činnosti nesleduje.

Materiálně-technické podmínky jsou dobré.

Základní škola

Budova školy z počátku minulého století je umístěna v klidné oblasti Holešovic vedle parku Stromovka. Má dobré prostorové podmínky pro realizaci výchovně-vzdělávacího procesu. Na přestavbu půdy a úpravy šaten navázala rekonstrukce kuchyně a jídelny. Škola je po bezbariérové úpravě přístupná žákům s tělesným postižením. Na chodbách jsou informační nástěnky a výtvarné práce žáků. Učebny jsou vybaveny převážně starším, opotřebovaným žakovským a úložným nábytkem.

Pro tělesnou výchovu slouží dvě dobře udržované tělocvičny a školní hřiště s umělým povrchem. V prostorné reprezentativní aule (původně kaple) se pořádají školní koncerty, akademie i další školní akce a veřejná vystoupení. Některé učebny (školní dílna, keramická dílna, školní kuchyňka) jsou umístěny v suterénních prostorech budovy.

Fond učebnic a učebních textů převážně odpovídá vzdělávacímu programu. V řadě předmětů jsou užívány ucelené řady jednoho nakladatelství.

Didaktická technika je dostačující, vyučující preferují užití videorekordérů před ostatními přístroji. Počítačová učebna s přístupem na internet je užívána hlavně ve volitelném předmětu informatika a v praktických činnostech, občas zde žáci pracují s výukovým software. Pro individuální žakovskou práci slouží počítače umístěné v žakovské knihovně. Škola disponuje spíše staršími pomůckami. Jejich inovace je omezená finančními možnostmi školy. Pitný režim je zajišťován na chodbách barely se stolní vodou.

Učebny prvního stupně vybavené novějším nábytkem působí velmi dobrým estetickým dojmem a jsou pro výuku podnětné. Nástěnné didaktické tabule, mapy a tematicky laděná výzdoba vlastní výroby dotvářejí příjemné pracovní prostředí. Koberce umožňují netradiční formy práce i relaxaci žáků. Samozřejmě součástí výzdoby jsou dětské výtvarné práce a květiny. Dva kabinety jsou vybaveny staršími pomůckami (gramatické tabule, větné i obrázkové karty). Pro názornější výuku si většina vyučujících zhotovuje pomůcky sama.

Kmenové třídy druhého stupně mají většinou částečný charakter odborných učeben, s výukovými podněty a některými stále umístěnými pomůckami. Ostatní pomůcky jsou uloženy zčásti v kabinetech, ve skříních jednotlivých tříd (hlavně jazykové příručky) a ve sborovně.

Vynikající vybavení má, včetně nadstandardního množství *orffovských* a dalších hudebních nástrojů, odborná učebna hudební výchovy s mimořádně podnětnou výzdobou. Je určena především pro třídy s rozšířenou výukou, ostatním slouží obvykle kmenové třídy, některé z nich vybavené pianinem.

Školní knihovna je v samostatné místnosti, atypicky upravená dřevěným schodištěm do patra. Obsahuje beletrii pro oba stupně školy, mimočítankovou četbu, encyklopedie, slovníky. Dolní

část místnosti slouží jako studovna, děti mají k dispozici tři počítače, které využívají k procvičování a upevňování učiva. K tomu jim slouží dostatečné množství výukových programů na kompaktních discích. Evidence dokumentace je pečlivě vedena. Výpůjční hodiny jsou stanoveny a dostatečně využívány. Učitelská knihovna je umístěna ve sborovně.

Vybavení pro český jazyk a společenskovední předměty je běžné úrovně (jazykové příručky, nástěnné gramatické tabule, slovníky, historické atlasy a mapy, naučná literatura, menší výběr magnetofonových pásků, videokazet), většinou funkční, ale již starší, a bude vyžadovat postupnou obměnu a doplnění.

Kabinetní sbírka matematiky je umístěna na druhém stupni ve skříních dvou učeben, obsahuje běžné demonstrační geometrické modely (staršího typu), fólie (zpětný projektor součástí kabinetu není), soubor racionálních čísel, sbírky úloh včetně zájmové matematiky, vhodný počet kapesních kalkulačků, dostatek tabulového rýsovacího nářadí. Celkové vybavení kabinetu matematiky je převážně zastaralé, pomůcky jsou evidentně málokdy používány.

Odborné učebny pro výuku všech přírodovědných předmětů jsou současně kmenovými třídami. Všechny mají běžný žákovský nábytek a funkční didaktickou techniku, kromě pracoven chemie a přírodopisu nejsou vybaveny demonstračním stolem. Jejich předností je motivační výzdoba, vystavené demonstrační pomůcky, mapy, obrazy a tabule, a umístění v blízkosti kabinetů. Pro chemické žákovské pokusy je určena místnost s laboratorními stoly, která slouží současně jako přípravná demonstračních pokusů. Žákovské stolky v pracovnách umožňují mikroskopovat i provádět jednoduché frontální pokusy. V kabinetech je dostatek převážně starších pomůcek. Omezené množství pomůcek pro přírodovědu je uloženo v kabinetě prvního stupně, učitelky pracují i s kabinetními sbírkami druhého stupně.

Materiálně-technické podmínky základní školy jsou v souhrnu velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola*; v 1. – 8. ročníku vždy v jedné třídě učební plán pro třídy *s rozšířenou výukou hudební výchovy*. Výjimkou je 3. a 4. ročník, kde existují vedle zaměření na hudební výchovu i skupiny *s rozšířenou výukou jazyků*. Na povinné předměty navazují vhodně volitelné předměty (např. praktika z přírodopisu, domácnost, informatika). Nepovinný předmět *sborový zpěv* pro třídy s rozšířenou výukou má většinou dvouhodinovou dotaci. Nadstandardní je počet zájmových kroužků (např. dramatický, keramický, sportovní).

Týdenní časové dotace ve sledovaných předmětech korespondují s učebním plánem příslušného vzdělávacího programu. Učivo je rozpracováno v tematických plánech různé kvality, které někdy (zejména na 2. stupni) postrádají aktuální modifikaci. Individuální vzdělávací plány pro integrované žáky jsou zpracovány ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Při odpoledním vyučování tělesné výchovy a pracovních činností ve školní dílně dne 1. prosince 2003 nebyly dodrženy přestávky mezi vyučovacími hodinami, žáci končili vyučování o 40 minut dříve než je uvedeno v rozvrhu hodin. Zápis z třídních schůzek rodičů osmých tříd ze dne 22. září 2003 obsahuje informaci podepsanou učitelem praktických

činností o organizaci odpoledního vyučování („Odpolední vyučování Pč v pondělí – časový rozvrh a organizace“).

Rozvrh hodin a reálná výuka byly v souladu s učebním plánem, ale ve výše uvedeném případě výuka neodpovídala časovým limitům rozvrhu hodin.

Vyučování převážně respektuje platné osnovy. Avšak ve školním roce 2002/2003 nedokládají třídní knihy v:

- 9. ročníku v dějepisu probrání učiva *nejnovějších dějin* (období po roce 1945 - **Československo a svět ve 2. polovině 20. století**) v rozsahu stanoveném platnými učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu.
- 9. ročníku probrání učiva matematiky **Podobnost**, jak stanoví platné učební osnovy zvoleného vzdělávacího programu, v třídní knize IX. B také probrání učiva **Základy finanční matematiky** ani zařazení alternativního celku.
- 4. - 5. ročníku realizaci kursu **Výchova ke zdraví** v obligatorní časové dotaci 40 hodin v přírodovědě nebo ve vlastivědě.

V předmětu *praktické činnosti* při tematickém celku **Provoz a údržba domácnosti** jsou do výuky v malém počtu hodin zařazena témata z osnov jiných předmětů (domácnost, výtvarné techniky).

Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy atd.) je vedena převážně pečlivě. Dílčím nedostatkem jsou někdy málo konkrétní zápisy o probraném učivu v třídních knihách, což snižuje průkaznost záznamů o průběhu vzdělávání. Evidence stavu žáků je průkazná.

Vyučování není v předmětech matematika, dějepis, vlastivěda a přírodověda v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov není zcela systematická a důsledná, vedení školy včas nezjistilo výše uvedené nedostatky. V této oblasti selhala činnost příslušných metodických orgánů i kontrolní mechanismy vedení školy. Ředitel školy svým demokratickým přístupem s výraznou snahou o podporu mezilidských vztahů založených na vzájemné důvěře, opomíjí někdy význam kontroly plnění úkolů v rámci stanovených kompetencí.

Kontrola naplňování osnov je málo účinná.

Předložený *rozvrh hodin* je sestaven kvalitně, respektuje zásady psychohygieny. *Školní řád* je zpracován vhodnou formou (má pro žáky motivační motto), odpovídá ustanovením vyhlášky o základní škole, obsahuje i práva žáků.

Škola poskytuje informace v souladu s platnou legislativou. Rodiče žáků jsou informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání a výchovy standardním způsobem; aktuálně prostřednictvím žákovských knížek, dále při třídních schůzkách a konzultačních hodinách nebo Dnech otevřených dveří. Zápisy v žákovských knížkách mají celkově průměrnou vypovídací hodnotu, negativem je ojedinělá absence známek z některých předmětů, převážně výchovného zaměření. Žákům i rodičům jsou určeny informační vývěsky a nástěnky. Pravidelně se schází žákovská samospráva, podněty z jejích schůzek spolu se schránkami důvěry (ty jsou umístěné v jednotlivých patrech budovy) slouží škole jako zpětná vazba. Kromě informační vývěsky je rodičovské i širší veřejnosti určena webová stránka školy. Škola poskytuje informace v souladu s platnou legislativou.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je ve svém souhrnu funkční.

Výchovné poradenství dlouhodobě zastává učitelka, která absolvovala příslušné specializační studium. V náplni její práce je především poradenství pro žáky i rodiče při volbě další vzdělávací cesty a evidence žáků se specifickými vývojovými poruchami učení. Individuální

vzdělávací plány (IVP) pro tyto žáky byly v letošním školním roce zpracovány až ke konci listopadu, i když vyučující byli s problémy těchto dětí seznámeni. Doporučení vyplývající z pedagogicko-psychologické poradny nejsou v praxi respektována – např. preference ústního zkoušení, doplňování pravopisných jevů do textu. Zvýšená péče byla v hodinách pozorována ve třídách prvního stupně. Děti mají možnost navštěvovat hodiny nápravy, kde si opakují a upevňují učivo. Žáci druhého stupně docházejí jednou týdně mimo výuku do počítačové pracovny, kde si opakují učivo prostřednictvím výukových programů. Poradkyně spolupracuje s rodiči, s pedagogicko-psychologickou poradnou. Navštěvuje přednášky a semináře související problematikou vývojových poruch.

Prevenčí patologických jevů se zabývá učitelka rodinné výchovy. Za spolupráce učitelů vypracovává preventivní program pro všechny ročníky, organizuje a zabezpečuje akci *10x Sedmička* pro školy v Praze 7. Hlavním těžištěm prevence v rámci školy je nabídka volnočasových aktivit (např. kroužky anglického jazyka, dramatický, výtvarný, sportovní).

Výchovné poradenství částečně přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk v 1. – 5. ročníku a český jazyk a literatura v 6. – 9. ročníku

Ve sledované výuce byly cíle reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu třídy i učebním osnovám. Aktuální příprava sledované výuky byly pečlivé a svědomité. Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že učitelé (převážně na druhém stupni) plánují především podle používaných učebnic. Předložené tematické plány jsou formální a v této podobě (výčet celků z učebnice) neslouží ani vyučujícím, ani vedení školy, které je bez hlubší analýzy respektuje.

Eventuální absence požadované odbornosti se na kvalitě vyučování projevila pouze v některých případech, někdy však sledovaná výuka naopak patřila mezi nejlepší.

Třídy jsou funkčně uspořádány, k dispozici je omezené množství pomůcek. Kromě učebnic používají učitelé další zdroje informací a některé učební materiály si připravují sami (zvláště na prvním stupni).

Ve sledovaném vyučování uplatnily učitelky prvního stupně pestrou škálu forem a metod. Frontální práci často střídaly kooperativní techniky učení (práce ve dvojicích, ve skupinách, v diskusním kruhu), samostatná práce a soutěže. Kromě práce s textem, řízeného rozhovoru učitelky použily, zvláště pro mladší školní věk, vypravování, pozorování, předčítání, didaktické hry. Zvolené metody byly většinou efektivní, názornost podporovaly připravené záznamy na tabuli, pracovní listy i další učební pomůcky. Některé učitelky využívaly vlastní zkušenosti dětí, mezipředmětové vztahy a prvky kritického myšlení; směřovaly žáky k hledání odpovědí, k přemýšlení, popřípadě k zaujímání postojů. Zásadám psychohygieny odpovídalo pracovní tempo, vhodně výuku odlehčovaly a zpestřovaly relaxační momenty. Péče o integrované žáky se projevila převážně v individuálním přístupu a vnitřní diferenciaci. Většina zvolených činností byla dobře strukturována a vedla ke splnění stanovených cílů. Někdy vyučující opomíjely správné sezení při psaní. Mnohé aktivity nebyly v některých hodinách z časových důvodů dostatečně zakončeny, popř. dále využity.

Ve sledované výuce na druhém stupni se stereotypně střídaly řízený rozhovor spojený s ústním opakováním učiva z minulé hodiny, práce s učebnicí a následné písemné procvičování. Dílčí nedostatky se projevily i v organizaci těchto aktivit, ve využití dostupných učebních pomůcek, např. jazykových příruček nebo slovníků.

Mluvní cvičení a práce ve dvojicích v hodině literární výchovy nebylo příliš efektivní, neboť děti dostatečně nespolečně pracovaly ani při podrobnějším rozboru literárního díla. Při četbě textu s následnou interpretací pracovali žáci na základě zadaných úkolů s podněty k přemýšlení a s vhodným uplatněním mezipředmětových vztahů. Převládá však verbální projev vyučujícího

ve snaze vše ozřejmit a vysvětlit. Tento styl výuky nepřispíval k aktivnímu, samostatnému učení žáků a nevytvářel prostor pro rozvíjení jejich komunikativních dovedností.

Cílená úvodní motivace se objevovala spíše v nižších ročnících. Tam také týmová spolupráce dětí podporovala jejich zájem, přirozenou zvědavost, soutěživost i snahu zadaný úkol zdárně vyřešit. Na vyšším stupni se vyučující omezili na sdělení cíle nebo postupu v hodině. Průběžná motivace se projevovala v pozitivním hodnocení i ústních pochvalách jednotlivců. Nevytvářeli dostatečný prostor pro jejich tvořivost a samostatnost.

Výuka probíhala v příjemné atmosféře. Realizovaný kooperativní způsob výuky na prvním stupni vedl děti k toleranci, při tom se upevňovaly jejich komunikativní i sociální dovednosti. U starších žáků nejsou ve vyučování navozovány odpovídající metodické postupy, aby mohli své jazykové a vyjadřovací schopnosti uplatnit.

Vyučující žáky v průběhu výuky chválili, adresně oceňovali jejich výkon. V menší míře žáci hodnotili výkon spolužáka, sebehodnocení se neobjevovalo. V některých hodinách chybělo celkové závěrečné shrnutí, ocenění snahy žáků, popř. jejich pokroku. Klasifikace ze všech složek českého jazyka se v žákovských knížkách vyskytuje rovnoměrně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice (ve 2. – 9. ročníku)

Stanovené výukové cíle byly převážně reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu tříd, výjimečně se je nepodařilo v plánovaném rozsahu splnit. Probírané učivo navazovalo obvykle na předcházející. Aktuální příprava vyučujících byla většinou vhodně promyšlená, opomíjeny byly někdy individuální potřeby žáků. Dílčí rezervy byly zjištěny v dlouhodobém plánování a rozvržení učiva. Tematické plány jsou pouhým výčtem osnov pro jednotlivé ročníky rozděleným do jednotlivých pololetí. V 6. – 9. ročníku není optimálně zařazeno střídání aritmetického (algebraického) a geometrického učiva. V letošním školním roce až do doby inspekce nebylo probíráno s výjimkou 7. ročníku učivo geometrie, a to ani při opakování učiva v 6. ročníku. Sekce matematiky se při svých jednáních prokazatelně (dle záznamů) zabývá sledováním plnění osnov (ne vždy dost účinně) a spíše organizačními záležitostmi, např. informacemi o soutěžích.

Ojedinelá absence požadované odbornosti na prvním stupni se kvality výuky nijak výrazněji nedotkla. V práci plně kvalifikovaných učitelů na druhém stupni byl často patrný určitý stereotyp, střídání metod i forem bylo většinou málo pestré, což se odrazilo ve snížené efektivitě jednotlivých hodin.

Úprava některých kmenových tříd obsahovala přímé podněty k výuce. Kromě běžných pomůcek (např. učebnice, sešity, pracovní listy, rýsovací potřeby, barevné křídly) byly někdy využity namnožené texty úloh a vzhledem k charakteru učiva kapesní kalkulačky. Názornost výuky na prvním stupni byla podpořena např. využíváním kartiček s čísly a kvalitní přípravou na tabulích. K možnému zefektivnění výuky nebyla používána didaktická technika ani pomůcky ke zvýšení názornosti např. při probírání učiva o zlomcích.

Většina frontální výuky žáky málo aktivizovala. Perfektně organizována byla skupinová práce v jedné ze tříd na prvním stupni s vhodně zařazenou relaxační chvilkou. Jinde měli žáci pouze ojedinelé možnost spolupracovat ve dvojicích. Na druhém stupni se výjimečně objevil nedostatek ve struktuře a organizaci hodiny, kdy její podstatnou část žáci pracovali samostatně, ale přitom nebyly zohledněny schopnosti a znalosti jednotlivců. Při výkladu nového učiva vycházeli všichni vyučující ve značné míře z dříve osvojených znalostí žáků a s různou mírou úspěšnosti kladli důraz na jejich využití. Celkem vyváženě byly u většiny kombinovány slovní metody s písemnými, na druhém stupni ale často převažovala aktivita vyučujících nad aktivitou žáků. V případě chybného řešení vyučující dbali na důsledné

zdůvodnění opravených chyb. Náročnost řešených příkladů a odborný rozsah učiva zohledňoval schopnosti a možnosti žáků, někdy ale nebylo respektováno jejich individuální tempo. Na prvním stupni bylo vyučování zpestřeno např. soutěží, zadáním hádanky, někdy i úlohami zaměřenými na řešení problémů, případně vhodně iniciovanou diskusí. Ta se občas objevila i na druhém stupni, žáky byla ale málo využita. Práce na tabuli měla obvykle správnou grafickou úpravu, ve školních sešitech (na druhém stupni málo opravovaných), jsou zjevné nedostatky. Zadávané domácí úkoly byly rozsahem přiměřené, navazovaly na probírané učivo.

Úvodní motivace byla často nahrazena popisem průběhu hodiny se zřetelně formulovaným cílem. Další motivační a aktivizující prvky, zejména na prvním stupni, se objevily v průběhu vyučování. S různou mírou úspěšnosti navazovali učitelé na již získané vědomosti a zkušenosti žáků z praxe fundovaně vedenými rozborů úloh, využívali i mezipředmětové souvislosti (např. fyzika). Vhodně zvolené pochvaly podněcovaly zejména mladší žáky ke zvýšení aktivity a zájmu o předmět.

Převážně příjemná pracovní atmosféra navozená vstřícným vystupováním vyučujících někdy odrážela odlišnou mentalitu jednotlivců. Žáci byli převážně schopni komunikovat s využitím správné odborné terminologie a účelně užívat specifické zápisy. Kvalita byla částečně ovlivněna malou důsledností některých učitelů, kdy návodně položené otázky vybízely žáky k jednoslovným odpovědím. S různou mírou úspěšnosti, zejména u starších dětí, se je pedagogové snažili podněcovat k vyjádření jejich názorů.

Ve značné míře vedla většina vyučujících žáky k sebereflexi, málokdy ale ke vzájemnému hodnocení. Individuální schopnosti žáků byly převážně respektovány. Výsledky vzdělávání zjišťují vyučující hlavně písemnou formou, chyby analyzují a společně se žáky provádějí rozborů. Frekvence známek v žákovských knížkách je přiměřená, zápisy mají převážně vypovídací hodnotu. V závěru jednotlivých hodin pouze výjimečně chybělo shrnutí, jejich celkové zhodnocení bylo většinou konkrétní, výjimečně i s oceněním jednotlivců. Někdy měli žáci možnost se k němu vyjádřit.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů dějepis, vlastivěda a občanská výchova

Příprava sledované výuky byla pečlivá a svědomitá. Učivo navazovalo na předchozí témata, stanovené výchovně-vzdělávací cíle odpovídaly aktuální situaci v jednotlivých třídách, ovšem ne vždy se je dařilo zcela naplňovat. Učitelé zpracovali roční *časové plány*, obsahující pouze velmi stručný výčet obsahu učiva podle osnov a používaných učebnic. Z předložených plánů není zřejmé směřování k cílům předmětu daným vzdělávacím programem ani mezipředmětové vztahy; v této podobě nejsou účinným nástrojem pro vyučování ani pro jeho kontrolu vedením školy.

Ze záznamů v některých letošních i loňských třídních knihách jsou evidentní i časové disproporce neodpovídající rozsahu učiva některých dějepisných tematických celků a málo efektivní využívání vyučovacích hodin. Ve školním roce 2002/2003 nedokládají třídní knihy 9. ročníku probrání učiva nejnovějších dějin (období po roce 1945 - **Československo a svět ve 2. polovině 20. století**) v rozsahu stanoveném platnými učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Absence výuky uvedeného období dějin je – jak inspekce prokazatelně zjistila – déletrvající, vědomá a záměrná; tento zjištěný stav je závažným nedostatkem. *Stanovisko k absenci poválečného období ve výuce dějepisu* (písemný materiál vypracovaný zástupcem ředitele školy) je v příkrém rozporu s koncepcí i obsahem příslušné části vzdělávacího programu. V uvedených souvislostech nedostala svému poslání také předmětová komise.

Absence požadované odbornosti měla také zřetelný negativní vliv na odbornou i didaktickou úroveň vyučování. Dějepis se nevyučuje v maximální časové dotaci (v 7. ročníku pouze jedna hodina v týdnu), i když by ji bylo možno personálně i organizačně zajistit. Vedení školy v tomto případě nevyužívá důsledně možností pro odbornou výuku.

Ve sledovaném vyučování se kromě učebnic, sešitů a volných záznamových listů využívaly s rozdílnou účelností mapy, historické atlasy, naučná literatura a tištěné pracovní materiály. Výjimečně se funkčně uplatnila didaktická technika (krátká videosekvence). V přípravě na vyučování získávali žáci také informace získané z internetu.

Úroveň sledované výuky se jednotlivě lišila. Mezi pozitiva části sledovaného vyučování patřila např. promyšlená struktura hodiny, aktivizační metody výuky, střídání činností, problémové otázky, vymezení důležitých pojmů, práce s mapou, uplatnění transverzálních vztahů a vlastních životních zkušeností dětí, příklady reálných životních situací.

Převládalo však frontální vyučování s převahou činnosti učitele; žáci byli spíše objektem výuky než jejím aktivním činitelem. Obsah dějepisné výuky převážně závisel na používaných učebnicích. Časová tíseň v důsledku nevyvážené struktury vyučovacího celku, málo efektivních činností nebo delšího monologického výkladu často neumožnila shrnující a hodnotící závěr. Opakování i výklad někdy ulpávaly na podružných a nezajímavých detailech (např. starověkých civilizací) na úkor celkové syntézy. Výuka se do značné míry orientovala především na získávání vědomostí nebo dovedností, méně již k vyjadřování názorů a formování postojů.

Motivace vycházela především z obsahu učiva v souvislosti se získanými znalostmi dětí; výuka však mnohdy jejich vlastní zájem spíše předpokládala, než aby ho aktivně stimulovala. Její účinnost přímo souvisela s mírou, v jaké si mohli žáci aktivně osvojovat vědomosti a dovednosti. Cílená úvodní motivace se objevovala spíše v nižších ročnících.

Ve sledované výuce převládalo klidné pracovní klima. Styl vyučování (především častý výklad a řízený rozhovor na druhém stupni) jen zčásti podporoval rozvoj komunikativních dovedností žáků; kteří volně prezentovali své názory, byli tolerantní k názorům jiným, ale měli spíše méně možností ke komunikaci. Problémem mnohých z nich bylo i výstižné i kultivované vyjadřování, i když většina učitelů dbala na obsahovou i jazykovou kvalitu jejich mluvených projevů.

Podíl *hodnocení* ve sledovaném vyučování nebyl celkově nijak význačný. Převládala motivační pochvala, občas se objevilo individuální zkoušení nebo hodnocení výkonu v průběhu výuky (referáty apod.). Jeho téměř vzorovým příkladem však byla část sledované výuky vlastivědy, kde plnilo i funkce motivační, komunikační a kontrolní; jeho součástí bylo vzájemné hodnocení i sebehodnocení, které přispívalo k celkovému příznivému ovzduší.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů dějepis, vlastivěda a občanská výchova jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech (fyzika, chemie, přírodověda, přírodopis, zeměpis)

Plánování jednotlivých hodin bylo promyšlené, se zajištěnou koordinací a návazností učiva, s promyšlenými metodami a cíli hodin. *Dlouhodobé plánování* výuky je však formální a jako faktor utváření vzdělávacího procesu z hlediska strukturování učiva, sledování specifických cílů předmětů nebo vyhledávání mezipředmětových vztahů hraje malou roli. Vyučující se zpravidla přidržují obsahu a uspořádání učiva v učebnicích. Exkurze a vycházky v ročních plánech nejsou, učitelé je zařazují do plánu školy v průběhu roku (planetárium, muzeum, ZOO). Zeměpisná pozorování a cvičení v terénu jsou náplní programu škol v přírodě.

Příprava všech pedagogů na jednotlivé hodiny byla svědomitá. Prezentovaná fakta byla převážně věcně a odborně správná. Absence požadované odbornosti neměla negativní vliv na věcnou správnost.

Ve většině sledovaných hodin byly pomůcky užity jako ukázky pro pozorování a při demonstračních pokusech, v menší míře pro frontální žákovské experimenty. Učitelé často zařazovali další zdroje informací, kdežto videotechnika se uplatnila pouze v jediné sledované hodině.

Pozitivem hodin byla promyšlená struktura, kterou tvořily různé formy opakování a procvičování učiva, v menší míře individuální nebo skupinová žákovská práce při pokusech, úkoly řešené ve dvojicích i ve větších skupinách. Z hlediska forem výuky lze rozlišit dvě kvalitativně odlišné úrovně. Přírodopis a většinou i přírodověda vytvářely podmínky pro aplikaci efektivních, kooperativních metod vyučování, které podporují osobnostní a sociální rozvoj žáků, tvorbu specifických dovedností a formování postojů (např. dialog, pozorování, žákovský a demonstrační pokus práce s chybou, třídění informací, samostatná a skupinová práce, řešení problému). Poskytovaly žákům dostatek možností pro uplatnění, zvyšovaly jejich pozornost a vedly je k aktivitě. V ostatních předmětech se jednalo většinou o vyučování frontální, s dominantní rolí učitele, s uplatňováním málo produktivních metod (výklad, opisování z tabule do sešitu). Oba uvedené styly výuky jsou zastoupeny přibližně rovnoměrně.

Společným znakem je klidné, přátelské jednání učitelů s žáky, pochopení pro jejich mentalitu, vzájemná úcta a respekt. To vytváří velmi příjemnou atmosféru pro učení, žáci se ve třídách zjevně cítí dobře a jejich vzájemné vztahy jsou rovněž dobré.

Úvodní motivace byla jen zřídka omezena na seznámení s cílem hodiny. Na začátku i v průběhu hodin byly motivačními prvky problémové otázky, pokusy, vhodně volené příklady z denního života.

Hodnocení žáků mělo přiměřenou náročnost a frekvenci. Kromě známek učitelé uplatnili i jiné formy hodnocení, preferovali pochvalu a pozitivní motivaci. Někteří vedli žáky k sebereflexi a ke vzájemnému hodnocení. Systém hodnocení tak vytváří funkční zpětnou vazbu pro žáky i pro rodiče.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice, chemii, přírodovědě, přírodopisu a zeměpisu jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti, rodinná výchova a volitelný předmět domácnost.

V praktických činnostech jsou do tematických plánů zařazeny všechny tematické celky dané osnovami. Tyto plány se realizují s menšími odchylkami (např. v plánu pro 7. ročník není práce s počítačem, která se tam v několika hodinách vyučuje, do výuky celku provoz a údržba domácnosti jsou v několika hodinách navíc zařazena témata z osnov jiných předmětů). Tematický plán rodinné výchovy představuje dokonale promyšlený celek, ve kterém některá témata tvoří kompaktní komplex, kdežto jiná prostupují výukou ve všech ročnících. Ve volitelném předmětu *domácnost* se funkčně propojuje a rozšiřuje učivo obou předchozích předmětů. Předměty *praktické činnosti* a *domácnost* jsou vyučovány ve skupinách s přiměřeným počtem žáků.

Příprava učitelů na sledované vyučování byla zodpovědná a pečlivá, vyučovali v souladu se specifickými cíli předmětu. Hodiny měly činnostní charakter, jednotlivé úkoly na sebe plynule navazovaly. V jedné hodině praktických činností byla zařazena tvorba dovedností nad rámec osnov předmětu. Mimořádnou úroveň měla odborná výuka rodinné výchovy, která umožňovala žákům prezentaci názorů a postojů. Dařilo se skloubit naukový a výchovný

aspekt předmětu. Žáci byli zvyklí pracovat ve skupinách, využívat zdroje informací, diskutovat a uvažovat v souvislostech. Efektivita těchto hodin byla vysoká.

Ve všech hodinách panovala příjemná atmosféra. Navozovalo ji vstřícné a klidné vystupování vyučujících a jejich přátelský vztah k žákům. Žáci ve skupinách spolupracovali a pomáhali si, vyučující jejich práci sledovali. Pedagogové vždy užili závěrečné hodnocení. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla velmi dobrá, rovněž vzájemná komunikace žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktických činnostech, rodinné výchově a volitelném předmětu domácnost jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově a v nepovinném předmětu sborový zpěv (ve 4. – 9. ročníku)

Výukové cíle odpovídaly vždy aktuálnímu stavu jednotlivých tříd (s rozšířenou výukou i „běžných“) a v průběhu vyučování byly průběžně konkretizovány. Příprava vyučujících na sledované vyučování byla promyšlená a kvalitní, vychází z dlouhodobého plánování. Pedagogové respektovali individuální vzdělávací potřeby žáků, zohledňovaly jejich přirozené schopnosti i věkové zvláštnosti. Na povinnou výuku tříd s rozšířením hudební výchovy navazuje účelně nepovinný předmět sborový zpěv.

Předmět vyučují na 1. stupni většinou třídní učitelky s odpovídající kvalifikací, a zároveň ve třídách s rozšířenou výukou mimořádně fundovaná, odborně způsobilá učitelka, která realizuje „rozšíření“ o dvě hodiny v týdnu. Ta vyučuje také v 6. ročníku a v 1. – 6. ročníku také sborový zpěv. Absence požadované odbornosti (ve dvou případech) nemá negativní vliv na kvalitu vzdělání. Všichni učitelé mají nejen vztah k učitelské profesi a k předmětu, ale také mimořádnou schopnost rozvíjet všestranně hudebnost žáků. Existence předmětové komise hudební výchovy je formální, vzhledem k fundovanosti jednotlivých pedagogů, to ale kvalitu výsledků vzdělávání nesnižuje.

Celkové vybavení odborné pracovny, které umožňuje příkladnou kvalitu výuky předmětů, bylo účelně využíváno. Žákovské lavice mají dvoustupňové umístění, jsou na nich znázorněné notové osnovy a klaviatury. K dispozici je reprodukční soustava, kvalitní klavír a množství dalších nástrojů - četné rytmické nástroje orffovského instrumentáře, zvonkohry, tympány atd. V kmenových třídách je k dispozici pianino nebo přenosný klávesový nástroj, přenosný přehrávač a další pomůcky z kabinetní sbírky. Téměř všechny děti ve třídách s rozšířenou výukou disponují flétnami, v běžné třídě nejstarších žáků bylo využito jejich vlastních houslí. Učebnice byly často nahrazeny namnoženými nástrojovými nebo písňovými party a partiturami. Celkově nadstandardní vybavení kabinetní sbírky je umístěné v učebně a obsahuje mimo jiné zpěvníky *Já, písnička*, odbornou literaturu, obrazové materiály a četné poslechové skladby.

Struktura jednotlivých hodin umožňovala žákům zapojit se do různých hudebních činností, které podporovaly všestranný rozvoj jejich hudebnosti. Jejich vlastnímu zpěvu, někdy vícehlasému, případně hře na flétny, pouze ojedinele nepředcházela dechová, hlasová či rytmická cvičení.

Metody i formy byly účelně zvoleny a střídány, podporovaly aktivitu žáků. Hledání písní v daném taktu, pokusy dirigovat, nenásilné opakování notové teorie, rytmická cvičení, vhodně zařazený poslech hudebních ukázek, rozlišování hudebních nástrojů, někdy také možnost pohybového vyjádření, užívání jednoduchých nástrojů orffovského instrumentáře atp. – to vše podporovalo efektivitu hudebního vývoje žáků.

Žáci byli průběžně motivováni atraktivitou obsahu a pestrostí nabídnutých činností, které přijímali se značným zájmem. Využívání jejich znalostí a zkušeností, stejně jako příkladný

vlastní hudební projev vyučujících a jejich temperament, vedly k výrazné snaze o co nejlepší společnou hudební činnost včetně improvizací. Úspěšně byli také vedeni k vyjádření pocitů z poslechu hudební ukázky. Zařazování mezipředmětových souvislostí a návaznost na jejich zkušenosti z praxe dotvářely dětem vhodný prostor pro sdělení jejich názorů (vánoční legendy, koledy evropských národů). Výjimečně efektivní bylo využití schopností nejstarších žáků v houslové a klavírní hře, které vedly a podporovaly zpěv ostatních. Celková úroveň *muzicírování* odpovídala věkovým a individuálním zvláštnostem žáků a svědčila o účinné motivaci.

Ve všech sledovaných hodinách panovala příznivá atmosféra, žáci byli povzbuzováni způsoby vhodnými k jejich věku a spontánnosti dětského projevu. Pravidla komunikace byla zřetelná, verbální i neverbální projev pedagogů byl na vysoké úrovni. Vzájemná tolerance se odrážela v kladném vztahu dětí k vyučovanému předmětu.

Průběžné hodnocení bylo převážně pozitivní. Vedení k sebekontrolě a vzájemnému posuzování výkonů bylo součástí všech sledovaných hodin. Ojedinělým nedostatkem je málo četné hodnocení známkou v žákovských knížkách. V závěru jednotlivých hodin bylo obvyklé zhodnocení výkonů, často i jednotlivců, někdy v součinnosti se žáky.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu hudební výchova a sborový zpěv jsou vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Kromě běžné klasifikace škola nedoložila používání systematicky zpracovaných evaluačních nástrojů. Výroční zpráva zaznamenává vysokou účast žáků v soutěžích vědomostních, sportovních, esteticko-výchovných i dalších, se dvěma význačnými výsledky i nad rámec Prahy 7. Soutěží zaměřených na hudební výchovu se žáci nezúčastňují, úspěšnost vzdělávání je ale zřejmá z četné koncertní činnosti.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou v souhrnu dobré.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Mateřská škola

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Výchovně-vzdělávací činnost vychází z hlavních úkolů ročního plánu, ke zpracování Školního vzdělávacího programu mateřská škola zatím nepřikročila. Cíle jsou pojaty obecně, s důrazem na všestranný rozvoj dítěte, respektování individuálních zvláštností, přípravu dětí na vstup do základní školy a spolupráci školy s rodinou. Hlavní úkoly jsou pouze rámcově rozpracovány. Učitelky ve své práci využívají vlastních zkušeností a čerpají úkoly z původních časově-tematických plánů (se členěním úkolů podle výchovných složek), vlastní plány nevytvářejí.

Stanovené cíle výchovně-vzdělávací činnosti odpovídají obecným cílům předškolní výchovy.

Předškolní zařízení vede povinnou dokumentaci na předepsaných tiskopisech. Průkazná je evidence dětí, včetně důvodů dlouhodobější nepřítomnosti. Učitelky vedou o dětech pedagogické záznamy, ale plány individuálního rozvoje dětí s odloženou povinnou školní docházkou ve spolupráci s rodiči a s psychologem nevytvářejí. S rodiči jsou učitelky v kontaktu.

Povinná dokumentace zaznamenává průkazným způsobem realizaci výchovně-vzdělávacího programu.

Kontrolní činnost naplňování vzdělávacích cílů není systematicky plánována. V pedagogické radě nejsou prokazatelně zobecňovány a projednávány výsledky kontrol.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je málo účinný.

Skladba činností zohledňuje individuální potřeby dětí. Ve třídě, kde jsou zařazeny děti s odloženou školní docházkou, je počet nižší. To umožňuje učitelce se jim cíleně věnovat. V časovém rozvrhu činností je v průběhu dne zachován vyvážený poměr mezi činnostmi spontánními a řízenými, je zaveden pitný režim. Přihlíží se k individuálním potřebám spánku dětí. Předškolním dětem je určena nabídka dalších aktivit, převážně v době odpoledního odpočinku. Adaptace nově nastupujících dětí je realizována podle jejich individuální potřeby s postupným prodlužováním doby pobytu, spoluúčast rodičů při adaptaci škola nenabízí.

Informační systém směrem k rodičům je založen pouze na ústním předávání informací. Rodiče vstupují do tříd a informace o dětech získávají od učitelek při předávání dětí. V chodbě na nástěnkách jsou vyvěšeny informace k nabízeným kroužkům a částečně o průběhu vzdělávací činnosti.

Organizace výchovně-vzdělávací práce odpovídá specifickým cílům předškolní výchovy. Informační systém směrem k rodičům není dostatečně funkční.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

V kvalitě výchovně-vzdělávací činnosti se pozitivně odráží kvalifikovanost většiny učitelek, absence požadovaného vzdělání u jedné učitelky se v průběhu hospitace negativně neprojevila.

Spontánní a řízené činnosti

Pro spontánní hry učitelky většinou předem nepromýšlejí pedagogický záměr, spíše ponechávají výběr herních činností na dětech, které si je mohou samostatně vybrat. Podstatně rozvinutější byly spontánní hry ve třídách, kde učitelky nepodcenily připravenost prostředí, dokázaly pomoci dětem s navozením hry, případně se jí aktivně zúčastnily. Společným rysem sledovaných her byla dětmi vyžadovaná spoluúčast učitelek při hře. Převažovaly hry konstruktivní, většinou námětové a společenské, které děti uspokojovaly. Ne vždy však učitelka dokázala využít emotivní naladění dětí v následující řízené činnosti.

Některé učitelky byly ve svém verbálním projevu příliš dominantní na úkor dětí. Velmi pěkně rozehrané hry probíhaly ve třídě těch nejstarších, kde se děti chovaly přirozeně a dokázaly si mezi sebou rozdělit úlohy a vzájemně spolupracovat.

Řízené činnosti učitelky začleňují do spontánních her formou výtvarných nebo pracovních činností, pro které si předem připravují pomůcky a promýšlejí metodické postupy. Častá je volba skupinové metody, při které se mohou učitelky dětem individuálně věnovat a respektovat jejich pracovní tempo. Tyto činnosti jsou velmi podnětné a oblíbené. Nedostatkem je přeceňování významu řízených činností na úkor rozvíjení spontánních aktivit. Preferování výsledku bez podpory tvořivosti se zvláště projevilo při výtvarných činnostech nejmladších dětí. Pohybové aktivity byly součástí denního programu. Rozcvičky jsou organizovány ve třídách, větší cvičení s využitím tělovýchovného náradí v tělocvičně (jednou v týdnu). Sledované motivační cvičení v tělocvičně však nesplnilo očekávaný účinek. Nedostatkem bylo i cvičení dětí bez podložek.

Pozitivem *hudebních činností* byl zájem dětí, které zpívaly s radostí a prokázaly velmi dobré dovednosti. Zvláště kultivovaný projev měly starší děti pod vedením začínající učitelky (správně vedený sborový i sólový zpěv); negativem byly drobné metodické chyby, které souvisely s nedostatkem jejich zkušeností. Pracovní činnost nejstarších dětí, byla motivována adventem a organizovaná frontální metodou.

Průběh spontánních činností dosahuje velmi dobré úrovně, řízené činnosti mají dobrou úroveň.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Děti jsou vedeny k samostatnosti a podílejí se na přípravě stolování přiměřeně svému věku. Pohybové dovednosti jsou cíleně rozvíjeny. Škola nabízí a organizuje pro nejstarší děti tělovýchovný a taneční kroužek. Úrovni a rozvoji komunikativních dovedností se škola dlouhodobě věnuje (pravidelné depistáže a individuálně děti škola doporučuje na logopedickou péči). Výraznějších výsledků škola vykazuje v oblasti hudebně-pohybových dovedností u dětí, pro které organizuje hudební kroužek. Výtvarné a pracovní dovednosti dětí odpovídají jejich věku.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti mají velmi dobrou úroveň.

Školní družina

Charakteristika

Školní družina FZŠ Umělecká (dále jen ŠD) má Rozhodnutím o zařazení do sítě škol a školských zařízení stanovenou kapacitu 300 žáků. Do ŠD jsou zařazení žáci 1. – 5. ročníku. Všem žádostem o umístění bylo vyhověno. ŠD je v provozu ve dnech školního vyučování ráno od 6:45 do začátku vyučování a po skončení výuky do 17:30.

Hodnocení personálních podmínek

Činnost zajišťuje 6 vychovatelek, z nichž 3 splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Metodické sdružení vychovatelek se pravidelně schází k řešení provozních, organizačních i metodických otázek. Vychovatelky sledují aktuální literaturu k pedagogice volného času a náměty pro volnočasové aktivity. Kontrola výchovné práce je průběžná, hospitační činnost nemá nastavena odpovídající hodnotící kritéria. *Personální zajištění ŠD je dobré.*

Hodnocení materiálních podmínek

Školní družina má tři vlastní herny (jedna slouží především pro ranní a koncový provoz i pro část přechodových činností, nově je zřízená klubovna v suterénu budovy určená oddělení starších dětí a jedna herna umístěná v bývalé menší třídě). Pro většinu aktivit používají oddělení ŠD třídy prvního stupně, uspořádání jejich lavic vychovatelky přizpůsobují činnosti. Pro pobyt venku je využíváno školní hřiště a především dětské koutky v blízké Stromovce. Pro odpočinkové činnosti i další aktivity má dostatek her a dalších pomůcek. Metodická knihovnička vychovatelek je průběžně doplňována. *Materiální podmínky jsou velmi dobré.*

Hodnocení průběhu výchovně-vzdělávací činnosti

Práce ŠD se řídí funkčním řádem ŠD a kvalitně zpracovaným ročním plánem, který obsahuje nejen zásady průběžné činnosti i sezónní aktivity (např. pravidelné bruslení) dále zahrnuje různé slavnosti, soutěže, výlety, diskotéky, návštěvy divadelních představení apod. Činnost družiny je pestrá. V době inspekce bylo k pravidelné návštěvě ŠD přihláшено 178 žáků, od začátku školního roku 9 přešlo na nepravidelnou docházku. Děti jsou rozděleny do 6 oddělení dle ročníků. Standardní činnost doplňují zájmové kroužky ŠD – dramatický, hudební, aerobic, sport a míčové hry. Děti také během odpoledne docházejí na školní zájmové útvary: angličtiny, keramiky, výtvarných činností a logopedie. Velký počet dětí docházejících do pěveckého sboru Radost (v základní umělecké škole) doprovází vychovatelka. Pedagogická dokumentace na předepsaných tiskopisech je přehledná a má poměrně jasnou vypovídací

hodnotou. Metodické sdružení vychovatelek nesjednotilo zařazování činností odpočinkových, rekreačních a zájmových – což u části bez odborné a pedagogické přípravy a ve svém důsledku se negativně odráží vede v týdenní skladbě zaměstnání, např. k zařazování řízených činností bezprostředně po obědě. Menší zkušenosti vychovatelek se také částečně objevují ve struktuře činností – motivace je nahrazena pokynem k činnosti, na závěr není prováděno vždy motivační zhodnocení. Vychovatelky mají velkou míru empatie, děti jsou v družině radostné a uvolněné. *Organizace a vlastní průběh činnosti ŠD jsou hodnoceny jako velmi dobré.*

Činnost školní družiny je velmi dobrá.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Realizovala se tematicky zaměřená inspekce Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci. Její výsledky budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a zřizovací listina

Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina MČ Praha 7 ze dne 29. prosince 1995 čj. 32-5/KS
2. Dohoda o spolupráci mezi PedF UK Praha a ZŠ Umělecká 8, Praha 7 s udělením statutu fakultní školy ze dne 9. května 1995
3. Rozhodnutí Školského úřadu Praha 7 o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 80/98 ze dne 9. února 1998
4. Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole k 30. září 2003
5. Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k hodnocení činnosti školy: třídní knihy ve školním roce 2002/03 a 2003/04, třídní výkazy, katalogové listy, záznamy z pedagogické rady, školní řád, rozvrh hodin, dokumentace školní družiny
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků – doklady o dosaženém vzdělání
7. Výroční zpráva za školní rok 2002/2003
8. Přehledy výchovné práce všech tří tříd MŠ pro školní rok 2003/2004
9. Evidence o docházce dětí MŠ ve školním roce 2003/2004
10. Evidenční listy dětí MŠ
11. Rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky pro 8 dětí MŠ
12. Podkladová inspekční dokumentace
13. Interní dokumentace vedení školy a učitelů: týdenní plány, hospitační záznamy vedení školy, zápisy metodických orgánů, zápisy z porad, roční plán činnosti mateřské školy roční plány učiva

14. Výběr žákovských písemností a žákovských knížek
15. Inspekční zpráva čj. 010 8/99-2084
16. Záznamy hospitací ČŠI
17. Stanovisko k absenci poválečného období ve výuce dějepisu (materiál zástupce ředitele školy)

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy pozitivně ovlivňuje úsilí vedení školy vytvořit stabilizovaný pedagogický tým. Organizace činnosti školy spolu s vedením a motivováním lidí vytvářejí dobré podmínky pro výchovu a vzdělávání. Informační systém směrem k žákům, rodičům i učitelům je v souhrnu funkční. Dílčí, někdy však i zřetelnější nedostatky se týkají především plánování výuky a respektování platných osnov, pedagogického řízení druhého stupně, činnosti metodických orgánů a malé účinnosti kontroly.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují realizovat zvolený vzdělávací program a odpovídají daným finančním možnostem školy. Pozitivem je bezbariérový přístup do školní budovy. Postupně se zlepšuje stav areálu a interiérů školy, i vybavení pomůckami.

Zvolený vzdělávací program se realizuje s dílčími nedostatky. Úroveň vyučování v jednotlivých předmětech i u jednotlivých učitelů se někdy i výrazněji liší. Vynikající úroveň má specifická profilace školy, rozšířená výuka hudební výchovy. Velmi dobrou úroveň mají přírodovědné předměty a rodinná výchova. Aktivizační a kooperativní metody se ve větší míře uplatňují na prvním stupni, na druhém převažuje frontální vyučování s převahou činnosti učitele. Zřetelnější nedostatky (zejména na druhém stupni) se týkají plnění osnov, dlouhodobého i aktuálního plánování výuky, výběru a strukturování učiva i jeho věcné správnosti, podceňování vhodné motivace, malého využívání efektivních vyučovacích metod.

Pro hodnocení výsledků vzdělávání nevytvořila škola propracovaný systém s účinnou zpětnou vazbou.

Výchova a vzdělávání v mateřské škole mají dobré personální i materiální podmínky a dobře naplňují obecné cíle předškolní pedagogiky. Nedostatky spočívají zejména v neúčinné kontrolní činnosti, v motivování a vedení učitelek.

Školní družina plní velmi dobře nejen sociální, ale především i výchovně-vzdělávací funkci.

Narozdíl od předchozí inspekce (čj. 010 8/99-2084 z dubna 1999) byl nyní předmět inspekční činnosti podstatně obsáhlejší a týkal se téměř celé oblasti výchovy a vzdělávání i jejich podmínek. Škola prošla také některými organizačními i personálními změnami.

Současný komplexnější pohled ve svých důsledcích zdůraznil nebo nově konstatoval některá pozitiva i negativa, kterých se předchozí zpráva vzhledem ke svému užšímu vymezení jen okrajově dotkla, nebo je nemohla registrovat.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Vagenknecht	J. Vagenknecht v. r.
Členové týmu	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v. r.
	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová v. r.
	Mgr. Libuše Tláskalová	L. Tláskalová v. r.
	Mgr. Věra Vítová	V. Vítová v. r.
	Mgr. Bedřich Hájek	B. Hájek v. r.
	Ing. Petr Adámek	
	Ing. Karel Bína	
	Jitka Koutová	

V Praze dne 30. prosince 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 15. ledna 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Bohumil Kettner, ředitel školy

B. Kettner v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství MHMP	2004-02-03	01 2400/03-2700
Zřizovatel: MČ Praha 7	2004-02-03	01 2400/03-2700
Rada školy	2004-02-03	01 2400/03-2700

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2004-02-02	01 2400/03-2700	Připomínky byly podány